

стикаючись з розумними людьми, приймає і це, змінюючи стратегію і рівень взаємодії.

Те ж відноситься і до оцінки макіавеллістом моральності інших людей, їх стосунків з іншими людьми. Деякі автори вважають, що макіавелліст розглядає навколишніх людей як суб'єктів, що піклуються лише про свою вигоду, власність і тому подібне, інші - що макіавелліст бачить і аморальні, і високоморальні установки людей і уміло це використовує.

Соціальна реальність розвивається, змінюються макіавеллізм як соціальне явище і уявлення про нього. У міру цього розвитку з'являтимуться нові характеристики аналізу і нові оцінки психологічного складу і поведінки макіавеллістів, їх мотивів, цілей, стратегій, а також результатів, що досягаються або не досягаються ними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Знаков В. В. Макиавеллизм, манипулятивное поведение и взаимопонимание в межличностном общении / В. В. Знаков // Вопросы психологии. 2002 № 6. [Електронний ресурс] Режим доступу <http://courier.com.ru/vp/vp0602znakov.htm>.
2. Знаков В. В. Психология понимания: проблемы и перспективы. «Институт психологии РАН» – М. – 2005. – 448 с.
3. Мещеряков Б. Г. Макиавеллизм, ложь и правда в повседневной жизни / Б. Г. Мещеряков, А. В. Некрасова // Человек. 2005. № 6. [Електронний ресурс] Режим доступу <http://www.courier.com.ru/homo/ho0605mescheryakov.htm>.

Науковий керівник: Шиліна Алла Андріївна, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук.

Посохова Яна Сергіївна

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБИСТІТЬ У ПРОФЕСІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

В сучасних умовах модернізації системи органів внутрішніх справ необхідно створювати передумови для подолання кризи ідентичності майбутніх патрульних поліцейських. У даних обставинах виникає гостра потреба у вивченні проблеми формування ідентичності, пов'язаної з пошуком і побудовою особистістю свого Я в розмаїті світу. Необхідно відзначити велику кількість підходів до дослідження ідентичності.

Одна з основних проблем сучасного дослідження ідентичності – різноспрямованість вивчення соціального і особистісного аспекту. Цілісні дослідження соціальної та особистісної ідентичності нечисленні (S. Hitlin, Ж. Дешамп, Т. Девос, Т. Е. Соколова та інші).

Встановлення своєї ідентичності в професійній діяльності, відповідно до концепції Е. Еріксона, - найважливіше завдання. Однак слід пам'ятати, що процес професійного самовизначення не закінчується вибором професії в юнацькому віці, а триває протягом усього професійного життя людини. Особистість одночасно є членом різних соціальних груп, що дозволяє розглядати соціальну ідентичність як багатокомпонентний феномен. Безумовно, її структура не вичерпується переліченими в даному дослідженні компонентами.

Слід зауважити, що у сучасній психології спостерігається відмова від жорсткого протиставлення соціальної та особистісної ідентичності, вказується на їх загальне соціальне походження, схожість механізмів формування та зміни. Науковці наголошують, що встановлення своєї ідентичності у професійній діяльності є суттєвим чинником у функціонуванні людини.

Усвідомлення власної професійної ідентичності є запорукою ефективної діяльності та гармонійності особистості фахівця. Становлення ідентичності, в тому числі, професійної ідентичності фахівця в умовах трансформації суспільства вимагає особливої уваги дослідників, з метою оптимізації професійного самовизначення. У контексті суспільних змін в Україні, діяльність патрульної поліції не стала винятком.

З метою запобігання психологічного дискомфорту та деструкції особистості, особа повинна ідентифікувати себе з певною професією, не виключенням є і професія поліцейського. На нашу думку, слід надати перевагу діагностиці рівня особистісної та соціальної ідентичності, який допомагає розпізнати перші ознаки розладу людини з собою та зі своїм соціальним оточенням.

Особистісну ідентичність, слід розуміти, як самовизначення у термінах фізичних, інтелектуальних і моральних рис індивіда; під соціальною ідентичністю - самовизначення в термінах віднесення себе до певної соціальної групи. На основі різних психологічних досліджень, нами було виявлено, що людина прагне до збереження позитивної ідентичності. Її наявність сприяє сприйняттю навколишнього світу як більш стабільного, надійного, справедливого, збалансованого. Навпаки, втрата позитивної ідентичності дезорганізує внутрішній світ людини. Виникає дисгармонія образу свого "Я" і образу навколишнього світу, що перешкоджає адекватній поведінці в цьому світі. Особливо масовий характер дані процеси набувають в умовах радикальної соціальної трансформації. Відповідно людської психіки на різкі зміни в соціальному світі є криза ідентичності [2].

У дослідженні брали участь слухачі курсів первинної професійної підготовки патрульної поліції. Нами було здійснено аналіз особистісної та соціальної ідентичності за такими позиціями: служба, оточуючі, суспільство.

Ми звернули увагу на певні показники, результати яких є цікавими, можливо це пов'язано з тим, що на сьогодні не кожен патрульний поліцейський

до кінця ідентифікує себе з професією поліцейського та не усвідомлює свою приналежність до правоохоронної діяльності.

За шкалою «Служба» більше третини досліджуваних (39 %) можуть бути віднесені до високого рівня та (45%) до середнього рівня, тобто вони мають чітке уявлення про суть, цілі та перспективи своєї роботи. Вони переконані, що служба може допомогти їм в досягненні своїх життєвих цілей. Мають бажання служити в сфері правоохоронної діяльності через 5 – 10 років, а також знання, які необхідні, щоб дана діяльність в найближчі роки відповідала власним особистим потребам. Досліджувані достатньо вмотивовані, цілком врівноважені, на їх думку, робота цілком задовольняє та відповідає матеріальним запитам і духовним інтересам особистості патрульного поліцейського. Усвідомлюють соціальну значимість і необхідність своєї служби. За даною шкалою 16 % досліджуваних характеризуються низьким рівнем показника, який може свідчити про те, що ідентифікація себе, як правоохоронця, знаходиться на стадії формування та інтеріоризації.

Показники ідентифікації за шкалою «Мої відносини з оточуючими» у (55%) патрульних знаходяться на високому рівні, на середньому рівні у (40%), що відбиває щирий інтерес до думок і точки зору інших людей. Не байдужі до турбот і проблем інших. Важливо, що поліцейським притаманне вміння слухати інших, цінувати та розуміти тих людей, з ким спілкуються. Мають переконання в тому, що їх професійна діяльність необхідна в життєдіяльності оточуючих і що суспільство має потребу в їх діяльності.

Лише (5%) досліджуваних, продемонстрували низький рівень показника до цієї шкалою.

Результати за шкалою «Я і суспільство, в якому живу» більш половини досліджуваних (52%) мають середній рівень даного показника, (22%) досліджуваних демонструють високий рівень. Отримані результати, дозволяють стверджувати, що більшість патрульних поліцейських задоволені своїм соціальним статусом у суспільстві. Вони вважають, що їх професія важлива в сучасному суспільстві. Поліцейські переконані у тому, що сьогодні

ім живеться краще, ніж 10 років тому. Мають певні знання, які необхідні для розвитку суспільства та схильні розділяти цінності, на яких базується сучасне суспільство. За цією шкалою (26%) характеризуються низьким рівнем показника, тобто не повністю задоволені навколишньою соціальною дійсністю, тому вони прагнуть змінити суспільство на краще. Слухачі з низьким рівнем досліджуваного показника не до кінця впевнені, що знайшли своє місце в суспільстві. Виходячи з цього, постає необхідність дослідження різних аспектів професійної ідентичності майбутніх правоохоронців.

Таким чином, особи, які обрали професію патрульного поліцейського налаштовані до діяльності в структурі органів внутрішніх справ України. Готові служити суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки. У той же час, на нашу думку, необхідним є психологічний супровід та специфікація формувальних впливів у системі підготовки патрульного поліцейського, як одного із представників правоохоронної функції держави на базі спеціалізованих психокорекційних центрів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 №580 – VIII
2. Урбанович А.А. Психология кризисов социальной идентичности личности / А.А.Урбанович // Министерство внутренних дел Республики Беларусь, Академия МВД. – Минск : Академия МВД РБ, 2005. – 227 с.

Присяжна Маргарита Сергіївна

слухач магістратури факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ

Штриголь Діана Вячеславівна

доцент кафедри соціології та психології факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

ЖИТТЕСТІЙКІСТЬ ЖІНОК, ЯКІ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ЗА СОЦІАЛЬНОЮ ДОПОМОГОЮ

Економічні, політичні процеси, що відбуваються в Україні, корінним чином змінили соціальну сферу життя суспільства. У таких умовах життєстійкість стає важливим чинником не лише виживання і адаптації людини до довколишньої дійсності, але і самореалізації його як особи. Життєстійкість - патерн структури настанов і навиків, що дозволяє перетворити зміни в довколишній дійсності в можливості людини. Можливо, низький рівень життєстійкості може бути однією з причин того, що люди, маючи освіту, здоров'я «застрягають» в складних життєвих ситуаціях, не можуть впоратися з ними самостійно, або за допомогою найближчого оточення, звертаючись за допомогою в соціальні служби. Соціальні служби для сім'ї, дітей та молоді надають допомогу особам, які опинилися в складних життєвих обставинах і не в змоззі подолати їх за допомогою власних засобів та можливостей, в зв'язку з інвалідністю, вимушеною міграцією, наркотичною або алкогольною залежністю, насильством в сім'ї, складними стосунками в сім'ї тощо.

Мета даного дослідження – вивчити особливості життєстійкості жінок, що звертаються за соціальною допомогою.

У дослідженні взяли участь 72 жінки у віці 28-40 років, 32 з яких у зв'язку з важкими життєвими обставинами звернулися в соціальну службу.